

Motion till riksdagen 2020/21:1477

av **Hanna Westerén m.fl. (S)**

Åtgärder mot vattenbrist

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa samhällsberedskap för effekterna av extrem torra såväl som att anpassa aktuell lagstiftning till vattenbrist och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. I Sverige tar många det som en självklarhet att bra vatten alltid ska finnas i kranen, men så är det inte längre. Kalmar län ligger till exempel i så kallad regnskugga av det småländska höglandet och har relativt låg nederbörd. Öland är nederbördsfattigt, och de norra och södra delarna av ön är bland de torraste platserna i Sverige. Vinden är ofta hård, och ön ligger i topp i solligan över sommarens soltimmar. Sammantaget gör detta ön väldigt torr, och under normalår har ön närmast stäppklimat och under torrår tidvis ökenförhållanden.

Sommaren 2018 var extremt torr, med svåra konsekvenser för till exempel jordbruket. Avsaknaden av regn kommer att vara kännbar under flera år. Vattenbrist förekommer inte bara på Öland och i Kalmar län. I hela Småland och Blekinge likväl som på Gotland förekommer mycket kritiska situationer, och det är inte ovanligt att färskvatten måste fraktas med tankbil för att säkra försörjningsförmågan på området. Problemen blir allt påtagligare, och i stora delar av sydöstra Sverige är grund- och ytvattennivåerna historiskt låga. På vissa håll krävs tre normala årsnederbörder för att återställa grundvattennivåerna. Om torkan fortsätter och grundvattenmagasinen inte fylls på under de närmaste åren finns risk för svårigheter att klara försörjningen av dricksvatten och vatten till lantbruk, industrin och turismen, vilket i förlängningen är ett hot mot utvecklingen i sydöstra Sverige. Det vi ser är att grundvattennivån inte är återställd 2020. I de små magasinen ligger nivån mycket under det normala i hela området medan det ser bättre ut i de stora magasinen, men det är fortfarande områden där det ligger mycket under det normala.

Enskilda, små kommuner bär idag ensamma kostnaderna för den vattenbrist som i förlängningen påverkar hela landet. Det handlar om drifts- och investeringskostnader för många miljoner kronor, vilket innebär besparingar i de kommunala verksamheterna och därmed drabbar barn, unga och gamla. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har aviserat en satsning på att förebygga torka och fördjupa kartläggningen av grundvattenresurserna. Det är viktigt att staten tar ett större ansvar och inte bara ser vattenbristen som ett isolerat problem för en enskild kommun. Det finns idag en samhällsberedskap för översvämning till följd av extrem nederbörd och snabb avrinning. För närvarande råder den motsatta situationen i sydöstra Sverige och det visar att motsvarande beredskap måste finnas för effekterna av extrem torka.

Dagens vattenlagstiftning är grundad i behovet av markavvattning, som självklart också kvarstår för en effektiv livsmedelsproduktion och en fungerande infrastruktur. Dagens problematik med vattenbrist visar dock på behovet av både tillfälliga och långsiktiga vattenfördröjande åtgärder. Dämning är i dagsläget tillståndspliktig vattenverksamhet där tillstånd söks hos mark- och miljödomstolen. Vi anser att aktuell lagstiftning bör anpassas till vattenbrist, där dämning för direkta ytvattentäkter och för infiltration till grundvattentäkter kan vara en åtgärd för tryggad vattenförsörjning.

Hanna Westerén (S)

Monica Haider (S)

Magnus Manhammar (S)

Johanna Haraldsson (S)

Carina Ödebrink (S)

Diana Laitinen Carlsson (S)

Laila Naraghi (S)

Nermina Mizimovic (S)